

IZHAJA VSAKI DAN

Čudi se sedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Praznične šte. se prodajajo po 3 svč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Ša. Petru, Pestoju, Sezani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 svč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 beseda. GENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm. omarice, zabave, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: celoletno K 1-20, pol leta K 1-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in nekopirajo se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naradni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Pošilje-branilačni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ardijence pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 21. Cesar je danes ob 10. uri predpoldne, prvič kar je v Budimpešti, delil splošne ardijske.

Andrassy pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 21. Minister za notranje stvari grof Julij Andrassy je bil včeraj popoldne vsprejet od cesarja v daljši privatni ardijski. Kakor poroča „Pester Lloyd“ je ta ardijska v zvezi z načrtom o volilnem zakonu.

Avstro-ogrski sporazum glede Balkana?

PETROGRAD 21. „Novoje Vremja“ piše o sestanku v Buhlavu, kateremu pripisuje veliko važnost. List meni, da bo posledica temu sestanku sporazum Avstro-Ogrske in Rusije glede Balkana.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 21. Štrajk na orijentski železnici je končan. — Štrajkovci so vpreli predlog, da difference poravnava razsodišče.

Krvoprolitje v Ljubljani.

Dva ustreljena in veliko ranjenih.

V Ljubljani so se predsinočnim vršili resni, veleragični pretreshivi dogodki. Vest o teh dogodkih je izzvala med našim narodom v Trstu in gotovo tudi povzročila drugo silno gorenje, razburjenje in globoko žalost. — Že dogodki v Ptujju porodili glavne skupščine družbe sv. Cirila in Metodija so razburili duhove med nami in vse se je vpraševalo, je li smo v moderni pravni državi, ali pa smo tam doli globoko v Turčiji — toda ne v sedanjih, marveč v Turčiji iz minolih temnih časov...? Ali smo res v pravni in moderni državi, — tako smo se vpraševali, — ako našemu narodu ne le ni prisojeno toliko svobode in državljanskih pravic, da bi se mogel na svoji zemlji mirno sestajati v kulturne svrhe marveč smejo pravičnejši fanatiki — kakor se je dogodilo v Ptujju — nekažnjeno pobijati in insultirati njegove moške, razdevati njihovo imetje, pljuvati na njihove — žene in hčere?!

Tako smo se vpraševali po dogodkih v Ptujju. A vsi smo pričakovali, da se Ljubljana, kakor glava in srce naroda, dvigne proti takemu tolovajstvu in nasilju. In Ljubljana je sijajno izvršila svojo dolžnost: nastopala je sijajnim protestom v varstvo slovenskih pravic, slovenske svobode in slovenskega dostojanstva.

Manifestacija Ljubljane je bila impozantna, velebna, dala je toliko izrazito duška ogorčenja naroda, da, so jo voditelji smatrali kakor zadostno in so nujno pozivali narod, naj se zadržuje za sedaj s tem ganljivim protestom... in naj ne pride do nikakih nadaljnjih demonstracij, ki bi utegnile domesti mnoge neizmerno nesreče...

Ali prišlo je drugače, nego je bila volja razsodnih voditeljev. Prišlo je drugače, ker nemškemu tlorisu še ni bilo dovolj, da so bili najboljši sinovi in hčere naroda našega tepeni in zasramovani na severu — a še vedno na slavenski zemlji — marveč so nositelji tiste nemške sramote, ki jo imenujejo „kultura“, toliko pobesneli, da so v Ljubljani sami v središču naroda, množico vračajočo se ogorčenih čustev s protestnega shoda, zasramovali, izvajali in žalili...

Kdor pozna narodno dušo in še posebej dušo mase, se ne bo čudil, da je na toliko drznot in brezsrčnost objestnega tujstva prekipelo v dobi naroda, da je nastala reakcija od strani naroda, ki je zaničeval in tptan, kjer ima vse prirodno in božje pravo do gospodstva...

In predsinočnim se je zgodila v Ljubljani nesreča, ki bo krvavi črkami zabeležena v zgodovini našega naroda... Tekla je kri... slovenska kri... Mi smo bili ogorjeni na izgredih v Ptujju in obžalujemo tudi izgred v Ljubljani, ker je v principu obojati vsako tako demonstracijo... Saj vsaki tak nastop mase mora imeti za po naravi stvari na rebi znak nasilja... Drugo vprašanje pa je po — resničnih krivic na takih dogodkih! In izlasti glede krvavih dogodkov v Ljubljani — ki globoko pretresajo dušo in srce naroda — moramo izreči tu glasno, da krivcev ni iskati med maso, ki je razgrajala in razbijala, marveč v tistem vladnem zistemu, ki je mirno in brezbržno dopustil in si prav ničesar storil, da bi bil preprečil dogodke, ki so preobčutili, da je v Ljubljani zacelo. Mi danes postavljamo na obtožno klop tisti zistem, ki si je izbral kakor vladni princip da je Nemcu do-

Sodnike bo imenoval minister za javne gradnje. Lokuloi in evropejski promet je takoj zopet prišel.

CARIGRAD 21. — Vojaštvo je danes zjutraj zasedlo kolodvor orijentske železnice. Na kolodvor niso pustili nobenega človeka! Razpoloženje med štrajkovci je nespremenjeno.

Kolera.

PETROGRAD 21. Do danes opoldne je na novo obolelo za kolero 366 oseb, umrlo jih je 153. — Število bolnikov znaša sedaj 1475.

Gozdni požari v Ameriki.

PITTSBURG 21. Gozdni požari divjajo tudi v Pensilvaniji, kjer je mesteca Corry obkroženo od ognja. Radi dolgotrajne suše je v zapadni Pensilvaniji in v zapadnem delu Ohia ter v zapadu Virginije promet na rekah popolnoma ustavljen.

Šah ne odjenja.

LONDON 21. „Times“ poroča, da je šah v soboto zvečer odgovoril na rusko-angliško noto. Odgovor ni zadovoljiv. Šah se brani vzpostaviti ustavo, dokler se ne pomiri pokrajina Aserbeidekan.

Poročnik Mayer je s piketom vojakov zapiral Prešernove ulice in je iz lastne inicijative komandiral vojske v Stritarjeve ulice. Demonstranti so se umikali vojskom deloma pred Rotovž in dalje Pred škofijo, deloma na Pogačarjev trg.

Tu se je vršilo grozodejstvo. Bilo je to stvar enega trenutka in tudi najobjektivnejšemu poročevalcu ne bi bilo mogoče natančno slikati, kako je prišlo do — umora. Niti oficijelna verzija se ne upa trditi, da je občinstvo atakiralo vojaštvo. Ako je kedo vrgel kak kamen, ni isti ranil nobenega vojaka. To je tudi razvidno iz sledečega dejstva:

Ko se je zgodila smolci nesreča, je hitel na lice mesta zdravnik dr. Oražen. Naletel je na poročnika Mayerja, ki je dal povelje, naj se strelja. Dr. Oražen ga je vprašal, zakaj je dal streljati. Mayer je odgovoril, da za to, ker so metalni demonstranti kamenje na vojaštvo. Dr. Oražen ga je na to pozval, naj mu pokaže od kamnov ranjene vojske. Mayer mu je pripeljal vojaka, ki je imel šen noht na prstu. Dr. Oražen: A to je vse? Mayer: A demonstranti so imeli tudi revolverje. Dr. Oražen: Ali imate dokaze za to? Mayer: Sodim tako! Dr. Oražen: Zakaj potem niste revolverjev odvzeli tistim, o katerih ste samo domnevali, da jih imajo? Poročnik je ostal odgovor dolžan na to vprašanje.

Skratka je na enkrat pri hodniku med stolno cerkvo in škofijo nepričakovano zaplamtel ogenj iz naperjenih vojaških pušk, zadnel je oster strel — in ko se je prestrašena množica razpršila na vse strani, se je tam valjala na tleh nebroj ljudi sredi luže krvi.

Nepopisnemu strahu je kmalu sledilo strašno in sveto ogorčenje na strani občinstva.

Pod groznim vtisom umora se je masa kmalu razšla.

Ustreljena sta bila pred škofijo:

Rudolf Lander, 22-letni strojnik „Narodne tiskarne“ v trenutku, ko je s svojo nevesto odhajal; zadet je bil od zadaj v pljuča in bil na mestu mrtev.

Ivan Adamič, 15-letni četrtosolec, kateremu je krogla predrila pleča in šla skozi pljuča na drugi strani ven. Katehet je ranjenca dal v poslednje olje.

Obs nesrečneža sta se še privlekla do bližnje gostilne kjer sta izdihnila.

Ranjenci.

Težko so bili ranjeni: Anton Adamič, bratranec ubitega I. Adamiča. Preboden je bil od zadaj z bajonetom.

Josip Simončič, 17-letni kleparski pomočnik, ima na levi nogi meso popolnoma raztrgano.

Albina Traven, komptuaristka, je bila mirno ideč po cesti zabodena z bajonetom v meča.

Božidar Borštnik, 18-letni sedmošolec, ki ima obe nogi pod koljenom prestreljeni in je na levi nogi kost popolnoma prestreljena.

Mihail Golavšček, 20-letni mesarski pomočnik. Krogla mu je od zadaj prebila glavno žilo.

Albin Tomšič, 17-letni kovaški pomočnik ima prestreljen pravi koš in ranjena desna pljuča.

Pavel Strukelj, 31-letni delavec, ima globoko rano na desnem stegnu, prizadejano od zadaj.

Martin Strukelj, 41-letni delavec, je od zadaj zadet skozi ledje v trebuh.

Ti ranjenci so v bolnišnici in so vsi v smrtni nevarnosti.

Poleg teh je pa še nebroj oseb, ki so lahko poškodovane in so ostale v domači oskrbi.

Druge podrobnosti o krvavi noči.

Ob 9. uri 10 minut je vojaštvo tudi streljalo na Marijinem trgu pred Urbančovo hišo. Na prvo salvo je prihitel neki višji častnik — bil je menda polkovnik — ter zakričal: „Wer hat den Befehl gegeben zu schießen?“ Predstavil se mu je poročnik dotone čete ter samozavestno odgovoril: „Ich!“. Konstatujemo, da so vojaštvo vodili sami mladi poročniki in kadeti, ki so jedva zapustili kadetno šolo. Pripominjamo, da tiče v Urbančovi hiši tri kroglice in zlomljena dragonska sablja. Konstatujemo, da se je tu, kakor povsod, streljalo brez povič — življenja in klici „živio“ menda vendar niso zadostni razlog, da se strelja na ljudi kakor na divjačino — in da se je streljalo v ulicah, kjer se nahajata dva hotela!

Vojski so v celotnem posamezno streljali, v salvah so menda streljali samo na Marijinem trgu. Puške so pokaile kakor na lovu, ko se strelja zajec. Vsak vojak je dobro meril, ker drugače bi ne bilo mogoče, da bi bilo toliko žrtev.

Sploh je ljubljansko vojaštvo, ki se rekrutira iz samih Nemcev, postopalo na nečuten način.

Padale so psovke, kakor „Windische Schweinehunde“, „pakaža“ itd. V Auerjevo gostilno je vdrl nek poročnik, ki je kričal: „Ausräumen, wer nicht hinaus will, den stecht sofort nieder!“ Priča za to ga je dr. Oražnova.

Nek oficir je vdrl v frančiškansko cerkev ter je v cerkvi razganjal ljudi z golo sabljo in ploščnato malnil go neki žene.

Zlasti dragonci so nastopali jako „energično“ (!) ter ranili več ljudi.

Naj še navedemo ta surov čin: Ko se je vračala žena čevljarja Blaža z 2 letnim otrokom domov, ustavili so jo vojaki, ter je vojak 28. pešpolka najprej nastavljal bajonet materi na prsa, potem pa še otročičku.

Včerajšnji dan.

Ljubljana je bila včeraj v znak žalovanja zavita v črno. Črne zastave so plapolale z M. stne hiše, kakor tudi z večine privatnih hiš.

Pogreb nesrečnih žrtev se bo vršil danes popoldne ob 4. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

Tekom včerajšnjega dneva smo dobili sledeča brzjojavna poročila:

Ljubljana 21. Ljudstvo je grozno razburjeno po mestu. Trgajo vse nemške napise po mestu. Vojaštvo je poklicano iz Celovca, Maribora, Gradca in Trsta.

Ljubljana 21. Klerikali in liberalci nastopajo skupno. Jutri se vdeleže pogreba Sokoli in tudi klerikalni telovadci v kroju.

Ljubljana 21. Vojaštvo patrolira po mestu. Vse je zastraženo. Deželni predsednik Schwarz je zapustil Ljubljano. Na Kranjsko hranilnico je naslal „run“. Slovenci trumoma dvigajo svoje vloge iz nemške hranilnice.

Ljubljana 21. Deželni vladni tajnik dr. Mathias je izjavil, da je poročnik Mayer ukazal streljati brez njegove vednosti. Mayer jo je popihnil v Italijo.

Ljubljana 21. Vladni svetnik dr. Kulaviz je tedaj, ko so pokali prvi strelci, z okna svojega stanovanja z večjo družbo vred začel ploskati. Lastnik hiše mu je takoj odpovedal stanovanje, ki je mora zapustiti tekom treh dni. Priča tega prizora je bila gospa dr. Robidova.

Sinoči so se širili glasovi po Trstu, da so se krvavi dogodki v Ljubljani še v večji meri tekom včerajšnjega dne ponovili. Dasi nismo do pozne ure dobili naročenega poročila o eventualnih novih dogodkih, niti nikake brzjojavke korespondenčnega biroja, smo vendar radi večje gotovosti vprašali brzjojavniš potom, jeli kaj res na onih govoricah. V pozni uri smo dobili sledečo kratko brzjojavko:

Ljubljana 21. Danes so se demonstracije ponovile. Ni se pa nič hudega pripetilo.

Po noči je odpotoval člen našega uredništva v Ljubljano kakor poseben poročevalec.

Krvavo klanje in ljubljanski občinski svet.

Zaradi nedeljskih krvavih dogodkov je sklical župan za včeraj ob 11. uri izredno občinsko sejo. Občinski svetniki so pršli polnoštevilno, vsi v žalnih oblekah. S tresočim glasom je izpregovoril župan o včerajšnjih žalostnih dogodkih, ko se je prelivala nedolžna kri (viharni klici ogorčenja.) Razburjenje zadnjih dni se je spremenilo v globoko žalost. Žalost čuti vse prebivalstvo, ki je poštenega mišljenja in bobrega srca.

Vsled lahkoniselnosti od tiste strani, ki mu je bilo povzročeno zdrževanje reda, sta padli dve mladi življenji (Viharni klici: teji! škandal! morilci!), 7 pa je hudo ranjenih. Župan je povedal, da se mu je srce trgalo, ko je našel te žrtve ležati v lužah krvi. Res smo imeli v Ljubljani burne dneve, toda zgodilo se ni ničesar takega, kar bi opravičevalo to, kar se je včeraj zgodilo. Župan je predlagal, da se nesrečne žrtve pokopajo na stroške mestne občine. Naprosil je občinske svetnike, da se pogreba polnoštevilno udeležo. Občinski svet dovoli za dostojni spomenik žrtvam 100 K. (Klici: „Ki so bile umorjene!“) Oba predloga sta bila soglasno sprejeta. Župan je tudi naznanil, da je dal po vseh ljubljanskih cerkvah zvoniti. — Potem je župan govoril o vzrokih naših burnih dni. Edini vzrok je bil storjen v Ptujju, kjer so mirne in dostojne zborovalce skupščine družbe sv. Cirila in Metodja tolovajsko napadli in ranili; niti damam niso prizanašali, a državna oblast je odgovorila Slovincem, da nima poveda intervenirati. Napadi so bili organizirani v ptujškem občinskem svetu, dasi mu je bilo znano, da skupščinarji niso še nikamor prišli z namenom demonstrirati. In vendar je občinski svet poklical v Ptuj redarje iz Celovca, Maribora in Celja. To bi bilo moralo biti državni upravi v dokaz, da se pripravljajo nekaj resnega. Po vsem, kar se je potem zgodilo, smo v Ljubljani

moralni protestirati. Protestovalo se je dostojno in oha govornika sta pozivala zborovalce, naj ohranijo mirno kri. Vkljub temu je sicer prišlo do izredov, kakršni se pač dogajajo pri enako razburjenih prilikah povsod. Župan je upal zadržati red s policijo. Tega mnenja je bil tudi deželni predsednik. Župan ostro obsodi neprimerno postopanje nekaterih demonstrantov, ki so dali s tem lažnjivim nemškim listom povod za brezumno blatenje in obrekovanje Slovencev. Župan je temeljito zavrnil vse take laži. Nadalje je povedal, da je takoj po žalostnem dogodku sredi brzojavil ministrskemu predsedniku: „Ravnar je na demonstrante, ki niso povzročili nobenega nasilstva, temu le živžgali in kličali, vojaštvo je streljalo. Eden demonstrantov je obelodan mrtve, eden se bori s smrtjo trije so hudo ranjeni. Naznanjam to Vaši ekselenci z opazko, da me deželni predsednik ni povabil k dogovoru o odredbah, ki se naj ukrenejo za noč. Uradno se je dogajalo na podlagi izjave orožniškega ritmistrskega, da se je odredila najhujša ostrost. (Viharni klici ogorčenja: Skandali! tepci!) — V imenu občinskega sveta in v svojem imenu kot državni poslanec ter v imenu humanitete protestiram najodločneje proti temu tiranskemu postopanju ter naj bude za posledice odgovorni tisti faktorji, ki so jih zaskrivil s svojo trgovaško birokracijo in s pomanjkanjem vsakršnega človeškega čustva.“ Obenem je župan sprosil ministrskega predsednika, naj ne veruje poročilom v nemških listih, temuč naj počaka na uradno obvestilo. — Nadalje je prosil in rotil župan občinske svetnike, naj vplivajo pomirjevalno na občinstvo. Mestna policija je vzorno vrnila svojo dolžnost (Klici: A vojaštvo je izstrelilo!) To pokaže že preiskava.

Daljši govornik občinski svetnik dr. Tavčar predlagal konec svojega temperamentnega govora, v katerem s srdom in gnevom obsodil nečloveški nastop nemškega vojaštva pod vodstvom brezvestnega častnika, sledečo resolucijo:

1. Čemu, da je civilna oblast pri tej priliki porabila ravno nemški polk, ki vedoma sovraži vse, kar je slovensko? 2. Čemu se je izročilo vodstvo mladim častnikom, ki žive po naukih takozvane „halske“ kulture? 3. Čemu se je streljalo na množico na mestu, kjer sploh nikake škode napraviti ni mogla? 4. Čemu se je streljalo na množico, katera je bežala? 5. Čemu se je večkrat in posamezno streljalo? in 6. Čemu se je streljalo brez ukaza političnega komisarja, ne da bi se bila prej množica, kakor je to v kulturah državah v navadi, opozorila, da hoče vojaštvo streljati? Konečno apeluje občinski svet na vse slovenske in slovanske poslance, da v državnem zboru, kakor tudi v delegacijah, vse potrebno ukrenejo, da bo vojaška strahovlada postavljena pred polno odgovornost za prežeto kri, katera se kadi z ljubljanskega tlaka.

Resolucija je bila seglasno v sprejeta. Župan omenja, da se vrše stroga preiskava in da se je vledni komisar Mathias vedel strogo po patentu z 1844. (Klici: „Saj ne živimo v 40. letih! Po teh patentih nas lahko vse obesijo).“

Občinski svetnik dr. Oražen je konstatiral kot očevidec nasilstva soldateske. In omenja, da mu je poročnik König zabranil hiteti ranjenemu na pomoč.

Župan je potrdil, da tudi dvema drugima zdravnikom niso pustili iti k ranjenemu.

Občinski svetnik Londe navaja nasilstva posameznih dragoncev, kar župan odločno zavrača, češ, da so se vedli dragonci dostojno.

Občinski sv. dr. Majaron interpelira župana, kdo je odredil one direktive.

Župan pojasnjuje, da se je le kordon okoli kazino na njegov nasvet napravil v soboto zvečer. Orožniki in vojske je poslala vlada brez njegove vednosti v akcijo.

Interpelant konstatira, da se je župana preziralo in orivalo, in da se je s tem kršila občinska avtonomija. Predlaga resolucijo:

Občinski svet protestuje kar najodločneje proti kršenju občinske avtonomije s tem, da je o. kr. deželni predsedstvo — v direktnem protivju z določbami § 3. zadržanskega zakona iz leta 1894. drž. zak. št. 1 in 1895. brez vednosti župana in celo nezastavljenega, odredilo za preteklo eno varnostno odredbo do tako nečloveških posledic.

Resolucija seglasno v sprejeta. Obč. sv. dr. Tavčar interpelira župana, je li res, da se je iz stanovanja vlad. sv. Kulaviera plesalo, ko so vojski streljali. Župan odgovarja, da mu ni znano. Končno je še naznanil župan, da obč. sv. položi vence na krste žrtve.

Izgledi v Celju.

Celje je 21. septembra. Celjani so dobili včeraj za demonstracijo pomoč iz Maribora in Ptuj. Mariborčane in Ptujčane je čakalo pri kolodvoru kakih 400 Celjanov. Popoldne so imeli shod. Ob 6. zvečer so pridili povaje „Die Wacht am Rhein“ pred „Narodni dom“, kjer so trgovca Vanica in Kolencu pobili sipe. Policija se je držala daleč pasivo, a prišlo je takoj orožništvo, ki je demonstrante razglašalo. Na to je dohod k „Narodnemu domu“ zavedlo vojaštvo. Nato so nemščurji nemoteno razhajali po mestu. Na Kapucin-skem mostu so napadli tri Slovence in jih pretepli. Neki nemški burš je atakiral nekega

slovenskega rudarja. Med njima se je razvila borba na življenje in smrt. Rudar je zabodel burša, ki je bil baje takoj mrtve. Rudarja na smrt stepenega, so odnesli v bolnišnico. Nemščurji so razbili vse tabele slovenskih trgovcev in obrtnikov. Pobili so tudi tipe slovenskih privatnikov. Koncert v „Narodnem domu“ je bil sijajen. Udeležba tako ogromna, kakor še nikdar. Zlasti kmečkega ljudstva je bilo na koncertu izredno veliko.

Nemški izgredi v Mariboru.

Maribor 21. sept. V nedeljo po noči so bile neznane surove demonstracije nemško-radikalne duhali mariborske. Okoli 300 fakivov je ometavalo tritrt ure „Narodni dom“ s kamenjem ter potrl šip za več ko 2000 K. Posojilnica nima škode, ker je pri nemških zavodih zavarovana. Potem je drhal potrgala vse slovenske firme (nadpise), osobito pri klerikalni posojilnici dr. Rožina itd. Pobito so tudi tipe na ordinarijatski pisarni in nekaterih privatnih hišah. Kogar so spoznali za Slovence, so ga na ulici pretepli. Mnogo Slovencev je ranjenih. Policija se je skrila, niti eden ni bil aretiran. Napad na Narodni dom se je vršil brez ovire dvakrat. Aranžiralo se je vse od nemških visokošolcev in nekega uradništva. Kmetstvo ljudstvo je stalo v trumah okoli poškodovanih poslopij. Bati se je še hujših izredov.

Nakopi nemških ministrov in poslancev.

Gradec 21. septembra. — Ministri Prade, Marchet in Derschatta ter 35 nemških poslancev so imeli včeraj štirinurno posveto vanje zastran zedinjenju vseh nemških strank. Po informacijah voditelja ljubljanskih kazinov dr. Egca so tudi delili naklepe zoper Ljubljano. Zahtevati hočejo izjemnih odredb v Ljubljani.

Obsedno stanje v Ljubljani.

Dunaj 21. septembra. Vlada je nazmeravala že proglasiti obsedno stanje v Ljubljani, vendar pa je za sedaj opustila to namero, ker se nadeja, da vendarle nastane mir. Ministerski predsednik baron Beck je konferiral danes dopoldne z ministrom baronom Bienensthom o ljubljanskih dogodkih. Nato je dal poklicati k sebi poslanca dr. Šusteršiča.

Napad na Slovence v Kočevju.

Kočevje 21. Kočevski tolovaji so sinoči zopet izvršili napad. Na potu od kolodvora so Kočevarji po ptujskem vzgledu navali na slovenske gospode in dame. Nekdo je udaril dr. Kermavnerja s palico po glavi. Da si reši neovirani dostop do stanovanja, ustrelil je v znak. Da ni v tem hipu interveniralo orožništvo, bilo bi za Slovence pogubno.

Dr. Eger intervenira.

Dunaj 21. Dr. Eger, vodja krajskih Nemcev, je bil v soboto pri baronu Becku, da intervenira pri njem radi demonstracij protitelki petek. Dr. Eger je pred vsem dolžil slovensko časopisje, da je ono zakrivilo demonstracije proti Nemcem; denunciral je slovensko dijaštvo, zahteval, da se izroči preiskava radi demonstracij nemškemu sodniku in da se takoj plača Nemcem odškodovina. Baron Beck je Egerju odgovoril, da si bo o stvari dal poročati.

Mobiliziranje nemških ministrov zoper Ljubljano.

Gradec 21. Tukaj so nemški ministri Prade, Marchet in Derschatta. Včeraj je prišel sem v imenu ljubljanske kazinotske bande dr. Eger, ki je imel dolgo konferenco z ministrom Pradejem. Razlagal mu je, kaj pišejo slovenski listi. Pozneje so bili še razgovori med Egerom, Pradejem, Marchetom in Derschatto.

Ideja panislamizma.

Pod tem naslovom smo čitali te dni članek v nekem dunajskem listu. Čitali smo ga zanimanjem sosebno zato, ker avktor tem izvajanjem je — Madoturek Sabit-Bai iz Carigrada.

Po nekaterih genealoških podatkih oziroma pojsnitvi iz rodbine sultanove, ki pa nas ne zanimajo dalje, se bavi turški avtor z idejo panislamizma. Kar v začetku označa kakor princ pijelno važno svojo trditve, da ideja panislamizma nikakor ni reakcionarna. Ta ideja stremi le za tem, da povzdigne vse mohamedance intelektualno in materialno in je le vez vseh pripadnikov izlama brez razlike plemena.

Potem čita avktor nekoliko retrospektive, obrne pogled v minlost da jo more primerjati se sedanostjo.

Nekdaj so bili — pravi — pripadniki izlana zaščiteni in umetnosti in vede, danes pa so idamska ljudstva po večem delu — v propadanju. Cilj mladoturkom pa je, da ta ljudstva vzdravimo iz spanja, da jih dovedejo k civilizaciji. Razbiranje prave vere med širokimi masami, pospeševanje civilizacije z odpravljanjem vseh fanatizma — to je svrha mladoturkov.

Takih prizadevanj — vsikla Sabit-Bai — se vendar ne more nikakor označiti kakor reakcionarna, kajti daveka bi 350 milijonov človeških bitij do novih razmer, do civilizacije! Za ta cilj more najljubše delati duhovščina, ker ona ima največji vpliv na mase. Ulemi niso reakcionarji. Ne morejo biti, kajti keran je liberalen, tolerant in konstitucionalen.

Važen je razlog, radi katerega smo nevelj to označenje mladoturškega gibanja iz turškega peresa.

Mislamo namreč na fenomen, da oni isti naši svražniki, ki proslavljajo cilje panislamske ideje, kakor je gori označena, nesramno sumničijo in klevečejo svrhe neoslavizma, ki so mu postavljali temelje na shodu v Pragi in na častnikarskem kongresu v Ljubljani. Zato se hočemo povrniti k izvajanju turškega avktorja. Treba črtati paralelo med cilji novoturškega gibanja in neoslavizma, da vidimo je-li med cilji tu in tam kak razlika glede na dobro skupnega človeštva? In, ako se že hoče po sili govoriti o nevarnosti panislavizma za evropsko kulturo in za vseobči mir: kje je nevarnost — vođa?!!

O tem treba govoriti, da se potegne krinka z obraza — hincev, ki za velikimi idejami človečanstva skrivajo le svoje živinsko sovražstvo proti veliki slovanski rodbini!

Vrenje v Bosni.

Iz Mostara javljajo, da so vojne oblasti imele te dni sestanek, katerega se je udeležil tudi neki politični uradnik, a „Narod“ piše, da so bili častniki in uradniki vprašani, da li zamorejo za slučaj potrebe poskrbeti za svoje rodbine hitro in sigurno mesto za bivanje.

Prepovedan kongres romunskih dijakov.

Ogrski Romun dr. Lascu je bil radi „štuva- nja proti ogrski državi“ obsojen v ječo, pobe- gnil je pa pred kaznijo na Romunsko. Tu je organiziral dijaštvo ter pripravil protestni kongres proti Madjarom. Kongres se je imel vršiti v Jassyju ter je imel protestirati proti barbarskem tlačanju narodnosti na Ogrskem. Madjari, čuvši za ta kongres so pri baronu Aehrenthalu posredovali v namen, da opozori na ta kongres romunskega ministrskega pred- sednika. Aehrenthal se je temu pozivu o- d- zval in romunski minister je ta kongres pre- povedal.

Madjari proti nemadjarским listom.

Iz Budimpešte javljajo, da je tiskovno sodišče zaplenilo 4700 K od vlozene kavicje romunskega lista „Lupta“ v imenu globe. Radi tega list ne bo več dnevno izhajal, ampak samo petkrat na teden, dokler romunski rodoljubi zopet kavicje ne spopolnijo.

Proti cesarski himni.

Povodom prihoda cesarjevega v Vesprim ni svrala vojaška godba cesarske himne. Kakor poroča dunajska „Zeit“, je cesar odklo- nil, da ga pri uhodu v mesto čaka vojska, ker ni hotel, da svirajo cesarsko himno. Isto tako se je — piše omejeni listi — dogodilo tudi na kongresu v Karlovcih. Prvikrat, ko je prišel minister za bogočastje Günther, so svirali cesarsko himno. Drugikrat je izostala. To je znamenje — pravi list — da vlada upošteva želje Madjarov.

Za madjarizacijo Slavonije.

„Budapesti Hirlap“ je te dne priobčil članek o madjarstvu Slavonije. List pravi, da ni res, kar pravi statistika, da v Hrvatski in Slavoniji je le 103.435 Madjarov, pač pa je v Slavoniji nad 200.000 Madjarov! Pravi nadalje, da je društvo „Julian“ odprlo novo sub-kripcijo za otvarjanje novih madjarskih šol v Hrvatski. Pozivlja Madjare, naj dajajo denarja. Prilika je izvestna, kajti sedanji ban se vzdržuje na vladi, ker to hočejo Madjari; radi tega otvarja šole, kakor že oni.

Rusija.

Zenske izključene z ruskimi vsučilišč.

Iz Petrograda poročajo: Ministerski svet je pooblastil naučnega ministra, da prepove upisovanje žensk na vsučilišča. One, ki so že vpisane, zamorejo dovršiti nauke. Doslej je bilo na ruskih vsučiliščih upisanih 2102 žensk.

Drobne politične vesti.

Trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko in Romunsko. Poslužbeni list romunske vlade „L'Indipendence Romaine“ poroča, da se pogajanja za sklep nove trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Romunsko pričeo na Dunaju 23. tek. m.

Grška in Romunska. Iz Bukarešte javljajo, da je obnovenje diplomatskih odnosov med Grško in Romunsko pričelo se, da je počevo s 1. oktobrom zopet uvedena parobrodna proga Kostasna-Pirej.

Dnevne vesti.

Gg. odborniki političnega društva „Edinost“ so uljudno naprošeni, da se gotovo vdeležijo seje, katera se bo vršila nočjo ob 7. uri v pisarni d. r. Gregorina in d. r. Slavika o zelo važnem predmetu.

Odmev ljubljanskih krvavih dogodkov v Trstu. — Na vesti z Ljubljane je zavladalo včeraj po celem Trstu velikansko razburjenje. — Policija se je bala izredov in v tem svojem nepotrebnem strahu odredila velike varnostne odredbe. Močna policijska četa je varovala „Eintracht“, istotako močni oddelki so varovali mir v Barkoviah in Skednju. Kavarna „Wien“ in hotel „Evropa“ sta bila zaprta. V vojskoici je bil 97. polk konsigniran.

Zvečer je bil tržaški lovski bataljon brzojavno pozvan v Ljubljano in se je odpeljal.

V znak protesta proti ljubljanskemu krvoprolitju in sožalja z žrtvami, nabralo se je sinoči v kavarni „Balkan“ za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda K 117. Denar hrani uprava. Imena darovateljev objavimo jutri.

Skedenj v obsednem stanju! Iz Skednja nam pišejo:

Sinoči je prišlo v Skedenj, kjer imamo že itak 24 policistov, oddelek nadaljnih 17 policijskih stražarjev na čelu mu en nadzor- nik, 2 komisarja in 4 policijski agenti. Mi Skedenjci smo se tega prihoda iz srca razveselili, ker smo mislili, da je prišlo to pojačanje nam v pomoč, da namreč zasadijo polska tatove, ki so nam pokrli velike množine grozdja. A varali smo se! Doznali smo po- zneje, da je ves ta policijski aparat imel le namen braniti — šulteranjsko šolo proti našim mislim napadom Slovencev! Razumemo sicer slabo vest vodstva šulteranjske šole, ki je menda iz straha pred Slovenci, klicalo na pomoč policijo, ali žal nam je, da se je dala slavna policija tako po nepotrebnem inkomo- dirati. Strah je pa vendarle lepa reč!

„Velik“ dan „kščansko-socijalne zveze“ pri sv. Ivanu. Beležiti hočemo fakta. Velika soba, ki pa na zaslužnje imenu dvorane, je bila polna. Ali z ozirom na nje dimenzije moremo reči, da je bilo — debelo računavo — k večjemu kakih 250 oseb. Glavni kont- gent so dali pristasi in — pristajinje gosp. Sonca iz Boljunca, petem nekaj nekdanje (ali morda še sedanje) cikorije iz Sked- nja, kopa žensk in otrok od 7—12 let in par starih možakov iz sv. Ivana. Več njih, ki so bili navzoči na zborovanju, nam je zatrdilo, da svetoivanskih mož ni bilo absolutno več nego je pr- stov na dveh rokah!

Predsedoval je dr. Lampe iz Ljub- ljane, ki je povedal, da takega shoda še ni videl (potem pa morajo biti njihovi shodi na Kranjskem jako žalostni); a potem se je povzpelo do neslanosti, češ, da upa, da kmalu ne bo v Trstu hiše, ki bo zastavala njihove- mu številu.

Neki Krizman je napadel dra. Josipa Mandčiča radi njegovega govora v Boljuncu in je ob tem podal izbruh sovražstva od sebe, rekši: Če kdo uniči grozijo v našem vino- gradu, pač ne bomo mislili na svetopisemske besede, ampak damo mu občutiti svojo za- lezno pest!!

To so ipsissima verba. To je nekaj vnebovpijčega. Kar je oznanjeval ta mož, to je poganstvo, to je zanikanje krščanstva! Mož je pogazil vrhni krščanski princip, kate- roga pa je omenjal govornik sam: ljubi svojega Boga, ljubi svojega bližnjega, ljubi svojega sovražnika!

In takemu govorniku se je predsednik Lampe — katoliški svečenik... zahvalil!

Na to zahvalo je nadovezal govor, v ka- terem je povedal, da se širi po okolici neki list pod imenom „Svobodna misel“, v kate- rem zbirajo pisatelji vse umazanosti, kar so si jih kedaj izmislili brezverci, a la Luther in njegova Katica. Ta list da vzdržujejo samo Judje. Pristasi tega lista — ker si javno ne upajo odstopiti od vere — da so sklenili, da bodo snovali povsodi skrivne framatonske or- ganizacije, da zavedejo indiferentne ljudi k odpadništvu od vere.

Na to je sledil napad na učitelstvo, ki da je proti veri in cerkvi. Dokler bodo učitelji taki, bodo govornik in njegovi so- misljeniki delali na to, da se učiteljem plače ne zboljšajo. Na Kranjskem da je že toliko doseženo, da ne bo smel poučevati noben učitelj, ako ni — katoliški!! (Koliko pa e učiteljev na Kranjskem, ki niso katoliške vere?! Vprašanje nadovednega stavca.) Go- vornik je nadalje napadel brezverske knjižnice, ki se ustanovljajo po okolicah! Za knjižnicami so prišle na red naše gledališke predstave, ki da so tudi brezverske. (Kdaj je videl g. dr. Lampe naše predstave? In kako najsi razlagamo, da jo „Slovenec“, a katerim je dr. Lampe v notoričnih tesnih stikih, ravno te dni — hvah! voditelj tržaškega slovenskega gla- sišča?!!)

Govornik kapelan Ukmar je na ve- pretege hvah! škofa Nagla, kajti svojo ljub- zeno do Slovencev, da je pokazal s tem, da je za današnjo slavnost poslal denarja za to vreo. Napada da sega, ne zato, ker je Nemec, ampak, ker je — katoličan. On da se neizmerno zanima za vsa dobro slovenske prireditve (za take namreč, ki povspušajo njegovo nemško-vladno politiko!)

Nesmiselnosti in nesilnosti nekaterih dru- gih govorikov niti ne omenjamo.

Končno je predlagal g. Hanibal Skrlji (bivši ultra-liberalce se iz časov, ko krajski klerikalci niso iztaknili tržških liberalcev) valitev odbora z dviganjem rok. Vpraševal je pa le, kdo je za, ne pa tudi, kdo je proti?! In volili so odh. Boljunčani in Boljuncanke, nekaj Skedenjcev, nekaj sveto- ivanskih žensk, armada — otrok, pak dva vojaka polka 97!!

Vesti o tem „vspelem“ shodu so naistodobni divni prireditvi v „Narodnem domu“, kjer se je kar trlo domačega in mestnega občinstva, neizmerno povečale veselje in zadovoljstvo. Beležiti moramo namreč, da je bilo vse pri o- begunov in begunk, ki so prišle z onega čudnega shoda na poštno slovensko prireditve v „Narodnem domu“. In tu se je p kazal fenomenalen vspeh dr. Lampetovega govora: plesale so z „liberalci“ in „brez- verci“, da se je kar kadilo.

Tako se je zvršil ta „veliki“ dan. Mi se ga v našem slovenskem narodno stvarno iskreno veselimo iz dveh razlogov: ker so svetovanski možje se svojo nedolžnost na Lampe-Križmanovi strankarski bujarski manifestirali svoje slovensko poštenje; in ker so krščanski gospodje tako nastopali, da mora vsak pravi kršćan videti, da se tem gospodom ne gre za vero, ampak le za narodni stvari pogubno — strankarstvo.

G. Hanibal Škrlič, trgovec pri sv. Ivanu in velik klerikalec od — včeraj je baje rekel nedavno v neki družbi, da naj le čitajo ljudje vse liste, nikakor pa ne „Edinosti“.

Umejeno gospoda. On je naš istimen sovražnik že iz prejšnjih svojih časov drugačnega političnega... prepričanja. Ni ga med tržaškimi Slovenci, ki bi bil toliko zabavaljati proti „Edinosti“, ker je preklerikalna! Družega nimamo reči g. Škrliču.

2000 K z. Lego Nazionale je zapustil nedavno umrli trgovec Smolars. Naglašamo to, ker so Slovenci doslej skoro izključno, a posebej tudi sedaj še v veliki meri Smolarsovo trgovino, da nabavljajo tam izlasi pisarniške potrebščine. Smolars — baje češkega pokolenja — je v Trstu obogatel, a doberšen del tega bogatstva so mu znesli Slovenci na kupe. V zvezi s tem je ta trgovina tudi v svoji vnanjosti vsikdar manifestovala veleitalijansko mišljenje svojega lastnika. Tam se razstavlja ne le slike italijanskih herojev, je vse prirejanje izložbenih oken čisto demonstrativno italijansko; še več: ob vsaki priliki izpostavlja razglednice naravnost za tujce in izzivalne za Slovence, izlasi pa so uslužbeni te trgovine ob vsaki priliki dajali tudi ustmeno in vsem svojim vedenjem izkaza svoji mrznosti do naše krvi. O tem je „Edinost“ naravnost že nešteto dejstev. A sedaj ob svoji smrti, je lastnik trgovine tudi z dejanjem v svoji oporoki manifestiral to, o čemer so govorile vse vnanjosti trgovine in vse postopaje njenih uslužbencev.

Ali naj pišemo moralo, ki sa kar sama usiljuje iz teh dejstev? Ne, ne treba. Za razumnega človeka in resničnega Slovence govorijo dejstva tako jasno, da more priti sam do jedrine legiti in — narodnih zaključkov.

Mi klidemo le: v ulici Valdivino imamo mi svojo knjigotrdnico in svojo trgovino s papirjem in raznimi pisarniški potrebščini. Ta naša trgovina je urejena tako, da more ustrezati vsem okusom in vsem zahtevam pri prostega človeka in inteligenta — brez razlike političnega mišljenja.

Slovenci! Vršite svojo narodno dolžnost tudi v tem pogledu.

Trgovci pozor! Kakor znano nočejo slovenski člani takajšnje „Združbe jestvinčarjev“ plačevati svojih prispevkov, a to iz razloga, ker zadruga noče svojim uradovati v slovenskem jeziku in jim noče pripisovati jednako-pravnosti.

Za iztirjevanje teh prispevkov se obrača zadruga do c. kr. namestništvenga svetovaleca kakor obrtne oblasti. Ako se na poziv te poslednje ne plača, izroča ista stvar finančni upravi v izvršitev — rubež.

Da se pa ne bo temu ali onemu godila kaka krivica ali kaka sitnost, pozivljamo naše člene, naj plačajo dotične prispevke ali c. k. namestništvengu svetniku ali pa finančnim organom, toda le proti slovenski pobotnici!

„Piccolova“ — morala! Stara stvar je, ki smo jo mi tržaški Slovenci izkusili že v številnih: „Piccolo“ sovraži Italijane, lomi čisto kopje proti nemški ekspanzivnosti in infiltraciji, napoveduje tudi v gotovih intervallih boj germanstva, ker vidi njegovo veliko nevarnost za italijanstvo v Avstriji; ali čim je prišlo do kakšnega dogodka, navstane iz nasprotstva med Slovenci in Nemci, ne zmore „Piccolo“ niti toliko — morale in dolednosti, da bi ob takih prilikah ostajal vsaj objektivni (da bi bi morali biti po vsej naravi naših bojev, ako že ne v pravici, po lastnem interesu italijanstva na strani Slovencev). Ne, čim je bolj radi navskrila med Slovenci in Nemci, ne more pa ne more naš „Piccolo“ ostajati neutralen in objektivni, marveč se valkdar postavlja na stran Nemcev. Ako že ne naravnost, pa suče v svojih poročilih besede tako, da meče senco na Slovence.

Te svoji infamni in se stališa interes avstrijskih Italijanov smiselno neumljivi taktiki je ostal „Piccolo“ zvest tudi ob sedanjih dogodkih v Ptuju, Ljubljani, Celju in Mariboru.

V poročilih o dogodkih v Ptuju ne govori „Piccolo“ nič o vandalizmu in di jaštvu, da si so bili vsi skupščinarji poškodovani, zlostavljani in žaljeni, pač pa govori o slovenskih provokacijah!

Pač pa „Piccolo“ v svojih poročilih o dogodkih v Ljubljani v petek in soboto in o hrupovitju v nedeljo zvečer govori o — slovenskem vandalizmu! A v isti svoji številki, kjer govori o nezaklihi izgovorih proti Slovcem v Celju in Mariboru, kjer je nemška kultura demolirala slovenske zavode trgovine in stanovanja, zopet ne pozna „Piccolo“ besede vandalizem!!

Na kratko: tudi ob teh dogodkih, ko se je nemški fanatizem brez vsacega resničnega poudarka pokazal v Ptuju v svojih najgostnejših formah in je izzval prežalostne dogodke v Ljubljani — tudi sedaj nima „Piccolo“ ni besedice graje na adresu Nemcev in se postavlja s tem na njihovo stran!!

In ta isti „Piccolo“ kriči — kakor smo že rekli — tu pa tam o nevarnosti germanizma in je bil še nedavno temu tako drzeu, da je pozival Slovence na skupen boj proti — Nemcem!

Ali so to resni ljudje? Ali so to resni politiki, s katerimi bi bilo možno paktirati? Ne — to so politični šarlatani, pajaci, ker ni v njih ne doslednosti ne politične morale: ni iskric političnega poštenja in pravice-ljubja!!

Naj čujejo odkrito besedo: signori naj se ne bado čudili, ako v trenutkih največe nevarnosti, ko bi radi svoje maloštevilnosti potrebovali opore, ostanejo sami, brez prijateljev, ker se s tako nezanesljivimi in veterinarskimi ljudmi ne bo hotel nikdo drožiti!!

Izjava. Ker se bože z gotove strani v nedeljski številki „Edinosti“ izšel članek „Veliko latinsko modrost“, podpisan s F. K. čisto po nepotrebnem pripisati na moj rovaš, izjavljam, da onega članka nisem ni pisal ni inspiriral, sploh pa še nikoli nisem rabil širo F. K. Prosim slav. uredništvo, da mi to tudi potrdi!!

Ferdo Kleinmayr.

*) Potrjamo. Oso notico je spisal eden naših stalnih dopisnikov. Uredništvo.

Slovenska knjigovoznica. Knjigovoz Anton Repenšek v Trstu, ulica Cecilija št. 9 je uredil svojo delavnico po vseh modernih zahtevah, da lahko postreže slavnemu občinstvu od prirostege do najfinejšega dela.

Ker je to v Trstu edini Slovenec v tej stroki, ga priporočamo vsem Slovanom, da ga podpirajo s svojimi naročili.

Naše gledališče.

Za predstoječo sezono se naše gledališče marljivo pripravlja. Veje in izkušnje so v polnem tiru in do otvoritve bo nastudiran velik del oktoberkega repertoarja. Te dni objavi intendant celotni repertoar.

Kakor nam gledališka pisarna javlja, se otvori sezona prihodnji četrtek dne 1. oktobra s slovečo dramo Strofepežniškega „Gospod Grobski“.

Na sedeže in lože se bo moglo abonirati kakor luskno sezono: oddajali se bodo bloki za 15 predstav. Lanskim abonentom ostanejo lože in sedeži rezervirani do nedelje. V nedelje dopoldne naj se zglašijo v gledališki pisarni, kjer se misli abonirati na kak sedež. Prijave pa sprejema v teh dneh tudi gledališki blagajnik g. Arhar, ustmeno v pisarni Trg. obrtne zadruge v sredo in soboto od 3—4 ure popoldne.

Kdor bi rad sodeloval na predstavah, se še vedno lahko vpiše v dramatično šolo. Kakor je razvidno iz naših oglasov, išče gledališče šepetalko (suflezo) proti mesečnim plači 60 K; nadalje stalnega gledališkega slugo. Lahkega in prijetnega postranskega zasluzka najde tudi več moških kakor biljeterji (pobiraleci vstopnic in vratarji).

Tržaška gledališča:

FENICE. Danes zvečer ob 8.15 premijera slavne Bellinijevе opere „Norma“.

Društvene vesti.

Kolesarsko društvo „Balkan“

G. odborniki se tem potom najljubšeje naprošeni, da se polnoštevilno vdeležijo nocojšnje seje, ki se boje vršila v društvenih prostorih točno ob 8. uri in pol zvečer. Vabljeni so tudi g. člani vesličnega odseka da se vdeležijo seje, da se do- ločil kraj in dan prve naše salonske prireditve. — Kolesarski „Zdravo!“

Predsedništvo.

Slov. učit. društvo za Trst in okolico rabi svoje člene, da se udeležijo sestanka, ki

ANTON REPENŠEK

knjigovoz v Trstu, via Cecilia 9
priporoča slavnemu občinstvu
svoje moderno urejeno delavnico,
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča
dela točno in po zmernih cenah.
SVOJI K SVOJIM!

Dr. Fran Korsano

specialist za sifilitične in kožne
bolezni

ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolo št. 9
(nač. Jadranske Banke)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva
- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -
Peter Jeraj
TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in
jaje. Specialiteta: Graške Poulards.
Cene degovorne. — Postrežba na dom
Ulica Campanile št. 15.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Jüschel

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Zdravnik in ranocelnik
Dr. Dinko Zecilazić
specialist
ZA OTROŠKE BOLEZNI
v ulici Stadion 6. I. n. Telefon 18. IV
(gledal. Fenice)
ter ordinira od 2 do 3. ure popoldne.

Prodajalnica švicarskih ur

JOSIP OPPENHEIM

urar in izdelovatelj časomerjev.

TRST — CORSO št. 5 — TRST

blizu knjižarne Vram

bogata izbira zlatih, srebrnih in kovina-

stih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom.

Prstani, uhani, veržice i. t. d.

po zmernih cenah.

Popravljanje se izvršuje po dogovornih

cenah in z garancijo.

TOVARNA POHIŠTVA
Aleksand. Levi Minzi
Trst — ulica della Zesa št. 46.
Zaloga:
Piazza Rosario št. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Trajna zaloga pohištva:
ulica della Sanità št. 14.
Pisarna:
ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.
Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Učni zavod za deklice, šolske sestre v Trstu
via P. Besenghi št. 6
Izvrstna lega, krasen razgled na morje in okolico, čist zrak, vrt, novo moderno opranjeno
postelje, električna razsvetljava, kopališče, telovadnica.
V š. l. 1908/09 se otvori poleg ljudske šole in trgovske tečaja I. in II. razr. dekliškega t. o. j. z nemškim učnim jezikom in slovenskim in italijanskim tečajem in gospodinjstva šola.
Hrana in stanovanje mesečno 60 K. Za gojenke, ki so samo čez dan v zavodu 24 K.
Solnina za ljudsko šolo in trgovski tečaj po 10 K, licej 16 K, gospodinjstva šola 20 K.
Pouk začne 1. oktobra 1908.

AVTORIZOVANA PRIPRAVLJALNICA ZA SKUŠNJO
enoletnega dobrovoljstva
in zrelostnega izpita pod ravnanstvom
Prof. FRANCESCO POSTET
Trst - ulica Vincenzo Bellini št. 13 - TRST
Pripravi se tudi mladeniči za prejemne skušnje višjih razredov na realni. — Poučevalni
jezik italijanski in nemški. — Vpiše se lahko ob delavnikih od 10. do 12. in 4. do 6. pop.
UČENJE PRIČNE Z DNEM 1. OKTOBRA.

Trgovina z manifakturnim blagom
Ant. Sanzin pok. Frana
TRST — ulica Barriera vecchia št. 11
Velika izbira: barvanega fuštanja in lavantenisa, maj, ženskih in otroških spodnjih
hlač za zimo. — Posteljna pokrivala, modarci (parilo) in razne potrebščine.

Pohištvo solidno in elegantno
po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Malcanton 7

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH. **Najuspešnejše sredstvo proti** DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.
revmatizmu in protinu
je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu **Rafaela Godina**, lekarna „Mila Madonna della Salute“ pri
od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „Mila Jga“ Farneto 4
Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti post. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko pošta, in zavoja

bo v sv. Ivanu v soboto popoldne (26. t. m.) v čast gostom tovarišem, ki dospajo iz naše slovenske Koroške. Kdor se misli udeležiti, naj se priklasi pravečasno pri tov. Germeku.

Odbornikom „D. lalskega podpornega dr.“ se naznanja, da se bodo redne odborne seje vršile vsaki četrtek, oziroma (ako je na isti dan praznik) ob petkih in to počenši z dnem 24. t. m. Ob enem se vabljeni vsi odborniki da se pridno vdeležujejo sej.

„Delavsko podporno društvo“ naznanja da je društvena kuhinja zopet odprta in sicer se bodo knjige posojevale: ob ponedeljkih od 3—4 ure pop. ob četrkih od 6 ure in pol do 7 ure in pol pop.

Tržaškega Sokola veselični odsek ima danes ob 8 uri in pol zvečer v društvenih prostorih svojo prvo sejo.

Darovi.

Za podružnico dr. sv. Cir. in Met. na Gleti je nabral g. Matija Lavrentič v veseli družbi v „Rojanskem konsumnem društvu“ K 8. V isti namen so darovali igralci igre „Snaps“ K 1'08.

Nar. delav. organizacija.

Danes zvečer je važen shod v prostorih organizacije, ki naj se ga člani vdeležijo v čim večem številu.

Drž. poslanec Klofač pride v soboto popoldne v Trst. Zvečer bo sestanek v prostorih organizacije. V nedeljo popoldne bo shod v „Narodnem domu“.

Vesti iz Goriške.

Nemška šola v Ajdovščini. — Delniška družba c. kr. priv. predilnice v Ajdovščini išče z razpisom v nemških učiteljskih listih učitelja za ljudsko šolo z nemškim učnim jezikom v Ajdovščini in to za otroke svojih uslužbencev. Torej zopet tram k mostu do Adrije! Pazite Ajdovci na to, katere narodnosti so ti uslužbenci, ki želijo nemške šole v Ajdovščini!

Na c. kr. slovenski srednješolski pripravnici v Gorici se je oglasilo 83 učencev, izmed katerih so jih vsprejeli 50. Vsprejeti bodo tudi ostali, ko vlada dovoli vsoprednico.

Razne vesti.

Velika razprodaja hrvaških gozdov. — Dne 22. t. m. razprodali se bodo gozdi katastralne občine brodske v vrednosti 3,467,530 kron; dne 6. decembra državni slavonski gozdi v vrednosti 2,535,056 kron; 14. decembra gozdi petrovaradinske, gradiškanske in petrinjske katastralne občine v vrednosti 2,544,871 kron, in slavonski državni gozdi v vrednosti 10 mil. kron.

Šolskih zdravnikov na Japonskem je 4941 (za 395 več) nego lani. Ti zdravniki dobivajo 143,987 jenov plače. Lani so preiskali 722973 učencev.

Dobro in čisto milo je vedno ceno. Najboljše je „Schicht-ovo milo“ radi tega tudi najcenejše. V teh časih, ko je vse tako drago, bi morale gospodinjice gledati posebno na to, da rabijo le dobro in čisto milo, ker drugače porabijo dvakrat toliko in vrhu tega pokvari perilo. Čistost „Schicht-ovega mila“ je razkazana s 25,000 K. Plisto samo z imenom „Schicht“.

MALI OGLASI — se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. — Plača se takoj.

Velika tovarna jader in čevljev išče za Dalmacijo, Istro in Kranjsko dobro izvečbanega, upelnjenega in pridnega agenta, kateri govori popolnoma slovensko, italijansko in nemško. Letni dohodek K 5—10,000. Ponudbe naj se pošljejo pod „Zukunft“ na Ins. oddelku Edinosti. 1445

Nove posode za vino so na prodaj v ulici Paduna št. 21. 1366

Sodi od 6 do 12 hektolitrov se prodajo v ulici della Valle 1. 1439

Deček 15 let star vešč slov. nemš. jezika išče službo v kaki prodajalni jestvin via Rossetta 10 II n. 1440

V Škedenju št. 181 se odda v najem 5 m širok 6 m dolg prostor primern za trgovino ali delavnico. 1451

Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga

Trst, ulica Foscolo 2

vogal Barriera vecchia

Vdobi se vsake vrste kave, sladkorja, riža, testenin itd. — Sladkor v prahu po 76 stotink.

Sprejmejo se naročila po pošti od 5 kg naprej vse po najzmernejših cenah.

Priporočila se slavnemu občinstvu v mestu in okolici.

J. ČERNE.

Marko je sedaj v ulici Ghega št. 17, kjer ima gostilno in tedi najboljši teran po 96 stotink liter. 1435.

Slovensko gledališče v Trstu

išče sta'nega SLUGO (prednost ima, kdor se razume na mizarska dela) in več bilijeterje v (pobiralcev listkov). Ponudbe na „Dramatično društvo“ — Narodni dom.

Slovenska družina odda meblirano sobo, Via Pallini št. 13, vrata 14. 1458

Odda se v najem lega meblirana soba za slovenskega ali hrvaškega mladeniča ul. Ruggero Mana 10, pritičeje. 1456

Vrtnarstvo v Trstu daje se v najem z dnem 11. novembra. Naslov: Inser. odd. Edinosti. 1457

Sodi za vino od 650 litrov se prodajo v ulici Valdirivo št. 33. 1461

Hiša na prodaj enosadstropna z vrtno je na prodaj 10 minut oddaljena od rojanske cerkve. Lep razgled. Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 1460

V novi prodajalnici

F. Costantini

TRST, ulica S. Lazzaro 15

ob strani cerkve sv. Antona Novega

— se prodaja —

Izvrstno olje po 88 stot.

Kdor trpi

na hemeroidah, revmatizmu, protinu, glavobolu in zastarelih tajnih boleznih zamore ozdraviti s pomočjo

Odvarok (Decolli) Sarsaparilje Prendini kateri čistijo in tanjšajo kri

6 odvarokov za K 1'20 pošlje po poštne povzetju

Odlikovana lekarna Prendini Passo di Piazza št. 2.

Novo pogrebno podjetje

Trst, Via Vincenzo Bellini št. 13. Telefon 1402.

Na novo urejeno in bogato preskrbljeno z vso najlepšo opravo.

Ima krasne voze različnih barv in za vsake vrste pogrebov.

Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: vence, obleke, rakve itd.

Bogata izbira voščenih sveč. — **PRODAJA NA DEBELO IN DROBNO.**

Sprejema in vrši naročila na deželi. Preskrbuje se pogrebe v mestu, na deželi in inozemstvu

po zmernih cenah.

Šola za skušnjo enoletnega prostovoljstva

Autorizovana od c. kr. Namestništva

pod ravnateljstvom **PROF. RIHARDA MIKS.**

TRST - ulica delle Poste 10 - TRST

se obiskujejo sledeči tečaji:

1.) **Glavni tečaji** za skušnjo enoletnega prostovoljstva od 1. oktobra do 1. junija in od 1. julija do 15. decembra.

2.) **Posebni tečaji** za imenovanje skušnje za talbotnike, ki morajo k naboru priti, meseca marca, od 1. oktobra do 15. februarja.

3.) **Pripravljalni tečaj** za sprejemno skušnjo v c. kr. kadetno šolo, c. in kr. akademijo in c. in kr. pomorske aspirante od 1. oktobra do 10. septembra.

ZNIŽANA PLAČILA.

Na vsa druga vprašanja glede vojašne daja naravnata in popolna pojava. Urad za vojaške stvari v prvem nadstropju. — Za informacije se je obrniti na ravnatelja tečajev

Prof. RIHARD MIKS

Stenic ni več!

po uporabi novega izdelka „DESTRUCTOR“

odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu.

„DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zalaga

Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano

Steklenice po K 4'20, 2'30 in 1'50.

Preprodajalcem popust.

Na prodaj po vseh mirodinicah.

Iščejo se povsod zastopniki.

Pekarna Josip Stritof

Trst, ulica S. Giusto 3

Zaloga na debelo ulica S. Giusto št. 1

Filijala Piazza Vecchia št. 6 (Rosario)

svež kruh trikrat na dan.

Angleški in narodni prepečeni (biskotini) (Postreba na dom). — Jestvine in kolonijalno blago. — Izbira napojke in bolonske zmesi ter moka in prah ogrekih mlinov. — Olje, jesi, mlo itd.

Posiljejo se poštne pošiljke od 5 kg naprej.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Korespondent ::

za slovenščino in nemščino

se išče za takojšnji nastop.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja pod „TRGOVINA“ na Inzeratni oddelku Edinosti, ul. Galatti 18.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Odprlo se je

ново veliko skladišče

POHIŠTVA

in tapetarij

PAOLO GASTWIRTH

v ulici Stadion št. 6

z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih opravil za stanovanja. — Zadnje novosti te stroke.

Zemore si vsakdo ogledati, ne da bi bil primorcu kupiti.

A. Millovatz

mehanična delavnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi niklovanja.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 6

(vogal Terrena) „Alla Civiltà di Lendina“

Velik izbor izgotovljenih oblek za mošče, dečke, roštni za otroke. Povračni, močne jape, košmi in raznih paletov. Obleke za dom in delo. Delavnice obleke. Tirolski liden. Nepramodni plašči (paltos) anglički. Specialiteta: blago tu in inozemskih otara. Izgotovljajo se obleke po meri po najsvetljavi modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

STARA MIRODILNICA

Fed. F. Huber Succ.

TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.

BOGATA ZALOGA

barv, povlak, šopščov, pramenji, kemičnih izdelkov, miner, vod, parfimov, zamah, železne žice, elastike za oplenje, mila in STEKLENIH SIP.

Zaloga žvepla in modre galice.

BOGOMIL PINO

bivši ura. v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ul. Vincenzo Bellini št. 13

angrni cerkve sv. Antona Novega

vsakovrstne verižice po

pravih tovar. cenah.

Prodajalnica in pekarna

P. PETERNEL

je preložena iz ulice Giulia 76

v Vrdele št. 490

Prodaja tobaka, katera je bila vzeta od prejšnjega

lastnika Wran, Josje zopet dovoljena

sedanjemu lastniku P. PETERNEL

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gorici.

Lasten železniški ttr:

Gorica, drž. kol. d., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE:

SOLKAN,

TRST, via Caserma 4

ZALOGE:

REKA, Via Pile 2

SPLIT, na novoj obali

Brz.: ZADRUGA - Trst

Telef. št. 1631 interurban

Zage v Soteski (Bohinj)

Letna produkcija

K 1,000.000